

הסכת שיתופי

תחום הדעת: ספרות חמ"ד

מהו הסכת שיתופי?

במשימה זו יתבקשו התלמידים לתכנן ולהכין בשיתוף פעולה הסכת (פודקאסט) העוסק בנושא/בסוגיה/בדילמה שבחרו מתוך האשכול הנבחר ובהיבטים השונים המתקשרים לנושאים הנלמדים. במשימה זו התלמידים יעבדו בזוגות או בצוותים של שלושה תלמידים.

שלבי ביצוע המשימה

המשימה מורכבת מארבעה שלבים:

שלב 1 – היכרות עם המשימה: הכרת הנדרש במשימה ובשלביה השונים; הכרת הקריטריונים שעל פיהם יוערך התוצר הסופי; צפייה בתוצר לדוגמה.

שלב 2 – תכנון: תכנון שלבי ביצוע המשימה; בחירה והצגה בראשי פרקים של תיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה; בחירה והצגה בראשי פרקים של ההיבט שבחר כל חבר צוות; ציון והצגת מושגים; הצגה וסיווג של מקורות; הגשה למורה של ראשי הפרקים, המושגים והמקורות.

שלב 3 – טיוטה: הרחבת ראשי הפרקים שהוגשו בשלב 2 ועריכת שינויים נדרשים בהתאם להערות המורה בשלב 2; כתיבת תוכן לפרשנות/לעמדה/לתובנה האישית של כל חבר צוות; כתיבת תוכן ל"מקטעים"; הגשה למורה של טיוטת המשימה.

שלב 4 – הגשה סופית: כתיבה ועריכת שינויים נדרשים בהתאם למשוב המורה בשלב 3. הקלטת ההסכת והגשה של התוצר הסופי ומבדק/משוב אישי (רפלקציה).

התוצר

התוצר הוא דף אינטרנטי המציג את ההסכת השיתופי ("פודקאסט") כפרק אחד בסדרת הסכטים. הדף האינטרנטי מחולק לכמה חלקים, ובהם חלקים שיתופיים, שבהם חברי הצוות עובדים יחד, וכן חלקים אישיים, שבהם כל חבר צוות עובד לבד:

1. תיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה (שיתופי)
2. היבט: פרשנות/עמדה/תובנה אישית (כמספר חברי הצוות) (אישי)

3. "מקטעים" (שיתופי)
4. הסכת (שיתופי)
5. מושגים (אישי + שיתופי)
6. מקורות (אישי + שיתופי)
7. מבדק/משוב אישי (רפלקציה) (אישי)

פירוט חלקי התוצר "הסכת שיתופי":

תיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה (שיתופי)

- חלק זה הוא שיתופי: כל חברי הצוות יכתבו אותו יחד.
- חברי הצוות יבחרו נושא/סוגיה/דילמה מתוך היצירה הנלמדת. נושא זה יהיה הבסיס לתוכן ההסכת שייכנו (לאחר שאישר המורה את הנושא שבחרו).
 - חברי הצוות יציגו את הנושא/הסוגיה/הדילמה שבחרו באופן ברור, מהימן ומפורט.
 - חברי הצוות יציגו מושגים ספרותיים שונים ורלוונטיים מתחום הדעת ובהתאם ליצירה הנלמדת, כמספר חברי הצוות - כל תלמיד יציג מושג ספרותי אחד לפחות. חברי הצוות יקשרו את המושגים לנושא/לסוגיה/לדילמה.
 - חברי הצוות יציגו ויסווגו מקורות ספרותיים רלוונטיים, שונים ומהימנים, מלבד היצירה הנלמדת, לתיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה, כמספר חברי הצוות - כל תלמיד יציג מקור ספרותי אחד לפחות. חברי הצוות ינמקו מדוע לדעתם מקורות אלה מהימנים ורלוונטיים למשימה. חברי הצוות ישלבו את המקורות בהצגת הנושא/הסוגיה/הדילמה על ידי הוספת מראי מקום מלאים ומפורטים.

המלצה: חלק זה יהיה בהיקף של כ-250-450 מילים.

היבט: פרשנות/עמדה/תובנה אישית (אישי)

חלק זה הוא אישי. כל תלמיד יכתוב אותו בנפרד.

- כל תלמיד יבחר היבט כלשהו מתוך הנושא/הסוגיה/הדילמה (כגון היבט אמוני, פסיכולוגי, היסטורי וכדומה) בהתאם ליצירה הנלמדת. על כל חבר צוות לבחור היבט שונה.
- לאחר שחקר התלמיד את הנושא/הסוגיה/הדילמה ואת ההיבט שבחר, הוא יציין איזה היבט בחר, יציג את ההיבט ויכתוב באופן ברור, מהימן ומפורט פרשנות/עמדה/תובנה אישית הנוגעת להיבט זה.
- התלמיד יציין ערך רלוונטי אחד מתחום הדעת ובהתאם לאשכול הנבחר, שסייע לו לגבש את הפרשנות/העמדה/התובנה האישית שלו. התלמיד יסביר כיצד ערך זה קשור בנושא/בסוגיה/בדילמה, וכיצד הוא תרם לגיבוש הפרשנות/העמדה/התובנה האישית שלו.

- התלמיד יציין מתחום הדעת ובהתאם ליצירה הנלמדת שני מושגים ספרותיים שונים לפחות, הרלוונטיים לתוכן ההיבט והפרשנות/העמדה/התובנה האישית שלו. התלמיד ישלב ויקשר את המושגים להיבט ולפרשנות/לעמדה/לתובנה האישית שלו.
 - התלמיד יציג ויסווג שני מקורות שונים – לפחות אחד מהם מקור ספרותי, מלבד היצירה הנלמדת, שהם מהימנים ורלוונטיים לביסוס ההיבט והפרשנות/העמדה/התובנה האישית שלו. על מקורות אלה להיות שונים מהמקורות השיתופיים. על התלמיד לנמק מדוע לדעתו המקורות מהימנים ורלוונטיים למשימה. התלמיד ישלב את המקורות במשימה על ידי הוספת מראי מקום מלאים ומפורטים.
- המלצה: חלק זה יהיה בהיקף של כ-200-400 מילים.

"מקטעים" (שיתופי)

- חלק זה הוא שיתופי: כל חברי הצוות יכתבו אותו יחד.
- בחלק זה על חברי הצוות לתכנן את ההסכת עצמו.
- כל אחד מחברי הצוות יציג בתורו את ההיבט שבחר להעמיק בו, בצירוף הפרשנות/העמדה/התובנה האישית שלו בנוגע אליו.
 - חברי הצוות יגבשו יחד פרשנות/עמדה/תובנה מוסכמת על כל חברי הצוות.
 - על פרשנות/עמדה/תובנה מוסכמת זו לבוא לידי ביטוי בתוכן המקטעים ובהסכת עצמו.
 - חברי הצוות יגבשו יחד תוכנית למבנה ההסכת. על תוכן ההסכת להתייחס לתיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה, לכלל ההיבטים, הפרשנויות/העמדות/התובנות של כלל חברי הצוות ולפרשנות/לעמדה/לתובנה המוסכמת על כלל חברי הצוות.
 - תחילה חברי הצוות יגדירו לעצמם: מהי מטרת ההסכת? מהו המסר העיקרי שהם רוצים שהקהל יזכור? חברי הצוות יחלקו את ההסכת למקטעים ברורים ומובנים. אפשר ליצור עד 15 מקטעים לכל היותר. עבור כל מקטע בתכנון ההסכת יש להתייחס לנקודות האלה:
 - **דוברים** – חברי הצוות יציגו מי מבין חברי הצוות ידבר בכל מקטע. שימו לב: כל אחד מחברי הצוות חייב לדבר במקטע אחד לפחות.
 - **כותרת המקטע** – חברי הצוות יעניקו לכל מקטע כותרת עניינית המשקפת את תוכנו ומטרתו.
 - **מה ייאמר במקטע?** – חברי הצוות יכתבו את הטקסט שייאמר בכל מקטע. הטקסטים צריכים להתייחס לנושא/לסוגיה/לדילמה, לשלב את ההיבטים השונים והפרשנויות/העמדות/התובנות האישיות של כלל חברי הצוות ולהתייחס גם לפרשנות/לעמדה/לתובנה המוסכמת. חברי הצוות ישלבו מושגים ספרותיים, ויקשרו למקורות כנדרש. המלצה: כל מקטע יהיה בהיקף של כ-30-100 מילים.
 - **תוספות אומנותיות מתוכננות** – (לא חובה) אם חברי הצוות החליטו לשלב תוספות אומנותיות, חברי הצוות יפרטו מה הן התוספות המתוכננות למקטעים ולמעברים הרלוונטיים (למשל, מוזיקה, רעשי רקע, צלילים מיוחדים וכדומה).

חברי הצוות יקדישו את אחד המקטעים לאופן סיום ההסכת – למשל, באמצעות שאלה למחשבה, הצגת תובנות, דיון פתוח, סיכום, וכדומה.

אורך ההסכת: 4-8 דקות.

חלק זה ניתן לעריכה החל בשלב 3 בלבד.

ההסכת (שיתופי)

חלק זה הוא שיתופי: כל חברי הצוות יבצעו אותו יחד.

- חברי הצוות יכתבו שם להסכת המשקף את תוכן ההסכת, את היצירה הנלמדת ואת הנושא/הסוגיה/הדילמה.
- חברי הצוות יצינו את הסוגה (ז'אנר) של ההסכת (כגון ריאיון, פאנל, הרצאה וכו').
- אם חברי הצוות החליטו לצרף רכיב חזותי (לא חובה), הם יצינו את מקורו של הרכיב החזותי (שם היצירה, שם היוצר, היכן פורסמה היצירה).
- על ההסכת להתבסס על תוכן המקטעים שכתבו, לאחר שהוגשו למורה לאישור בשלב 3.
- ההסכת ישקף את הנכתב בתיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה, תהיה בו התייחסות להיבטים השונים ולפרשנויות/לעמדות/לתובנות האישיות של כלל חברי הצוות וגם לפרשנות/לעמדה/לתובנה המוסכמת, תוך שילוב מושגים ספרותיים, שהוצגו במהלך השימור. כמו כן יהיה קישור למקורות כנדרש.
- כדי שכל חברי הצוות ירגישו מוכנים לקראת ביצוע ההקלטה עצמה, מומלץ לערוך חזרות של הקראת המקטעים.
- על תוכן ההסכת להיות מקורי, להפגין תעוזה וגמישות מחשבתית ולהישמע קולח, ברור וקוהרנטי, ועל המקטעים להיות ברצף הגיוני.

חברי הצוות יגישו את קובץ השמע. הערה: הקובץ יהיה מסוג MP3 (גודל מקסימלי 10MB).

- חובה להגיש את הקובץ בשלב 4.
- אפשר להגישו כבר בשלב 3 (כדי לקבל משוב מהמורה).
- אי אפשר להגישו בשלב 2.

אורך ההסכת: 4-8 דקות.

לצפייה בסרטון קצר המסביר את אופן השימוש בתוכנת Audacity - [לסרטון](#)

לקישור להורדת התוכנה - [כאן](#)

מושגים (אישי + שיתופי)

חברי הצוות יצינו מושגים ספרותיים רלוונטיים, גם לחלקים האישיים וגם לחלקים השיתופיים של המשימה. חברי הצוות יקפידו לשלב ולקשר כל מושג לתוכן של הקטע הרלוונטי:

מושג שיתופי:

- מושג שחברי הצוות מתייחסים אליו בחלקים השיתופיים במשימה (תיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה, ה"מקטעים" וההסכת עצמו).
- חברי הצוות יצינו מושגים ספרותיים רלוונטיים, כמספר חברי הצוות – כל תלמיד יציין מושג ספרותי אחד לפחות. חברי הצוות ישלבו ויקשרו את המושגים לתיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה, ל"מקטעים" ולהסכת עצמו.
- המערכת תשייך אוטומטית מושגים אלה לכל חברי הצוות.

מושג אישי:

- מושג שכל חבר צוות בנפרד מתייחס אליו בחלקים האישיים במשימה (ההיבט והפרשנות/העמדה/התובנה האישית של כל חבר צוות).
- על כל חבר צוות לציין שני מושגים ספרותיים אישיים (שונים), הרלוונטיים להיבט ולפרשנות/לעמדה/לתובנה האישית. על התלמיד לשלב ולקשר את המושגים לתכנים אלה.
- המערכת תשייך אותם אוטומטית, לפי זהות המשתמש.

מקורות (אישי + שיתופי)

חברי הצוות יציגו וישלבו מקורות רלוונטיים שונים ומהימנים, גם לחלקים האישיים וגם לחלקים השיתופיים של המשימה.

מקור שיתופי:

- מקור שחברי הצוות מתייחסים אליו בחלקים השיתופיים של המשימה (תיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה, ה"מקטעים" וההסכת עצמו).
- על כל חבר צוות להציג מקור ספרותי שיתופי מהימן אחד לפחות, הרלוונטי לביסוס תיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה.
- המערכת תסמן אוטומטית שמקורות אלה שייכים לכלל חברי הצוות.

מקור אישי:

- מקור שכל חבר צוות בנפרד מתייחס אליו בחלקים האישיים במשימה (ההיבט והפרשנות/העמדה/התובנה האישית של כל חבר צוות).
- כל חבר צוות יציג שני מקורות אישיים, לפחות אחד מהם הוא מקור ספרותי, שהם שונים ומהימנים, הרלוונטיים לביסוס ההיבט והפרשנות/העמדה/התובנה האישית שלו.
- על המקורות אלה להיות שונים מהמקורות השיתופיים.
- המערכת תשייך אותם אוטומטית, לפי זהות המשתמש.

מקורות - כללי:

- עבור כל מקור המצורף לרשימת המקורות כל חברי הצוות ימלאו את כל הסעיפים המוגדרים ברכיב ניהול המקורות וינמקו מדוע לדעתם המקורות מהימנים ורלוונטיים למשימה.
- תוכן שנוצר על ידי בינה מלאכותית לא יתקבל כמקור במשימה. תוכן זה יכול לשמש כלי עזר לאיתור מקורות מהימנים ורלוונטיים. רק המקורות המהימנים והרלוונטיים שהתלמידים יאתרו יכולים לשמש מקורות לכתיבת המשימה.
- לאחר שחברי הצוות יגישו את המשימה, ידרג המורה את רמת הרלוונטיות והמהימנות של כל המקורות: גבוהה, בינונית או נמוכה.
- חברי הצוות ישלבו את המקורות בפסקאות הרלוונטיות במשימה על ידי הוספת מראי מקום מלאים ומפורטים.
- מומלץ לחברי הצוות להימנע מהוספת מראי מקום למקורות שהמורה דירג את הרלוונטיות ו/או המהימנות שלהם ברמה נמוכה.

מבדק/משוב אישי (רפלקציה) (אישי)

חלק זה הוא אישי - כל תלמיד יכתוב אותו בנפרד.

במסגרת ההגשה הסופית של שלב 4, כל חבר צוות יתבקש לערוך שיחה עם בוס, שהיא חלק בלתי נפרד מהמשימה. שיחה זו תיפתח במערכת רק לאחר שכל חברי הצוות הגישו את עבודתם במסגרת שלב 4 או לחלופין – עם הגעת מועד ההגשה האחרון שקבע המורה – המוקדם שבהם. מרגע זה יוקצב לחברי הצוות פרק זמן של שלוש יממות (72 שעות) להתחיל את ביצוע המבדק/המשוב האישי. בתום פרק הזמן הזה תיחסם בפני חברי הצוות הגישה לביצוע המבדק/המשוב האישי והם לא יוכלו עוד לבצעו.

הערה: השיחה עם הבוס נערכת בדיבור. יש לוודא מראש שהציוד הנדרש קיים, וכי התלמיד נמצא בסביבה שקטה המאפשרת ביצוע תקין של המבדק/המשוב האישי.

בתחילת השיחה יציג הבוט את עצמו ויסביר את אופן ביצוע המבדק/המשוב האישי. בסיום ההסבר יתבקשו התלמידים לאשר שהבינו את ההנחיות ושהם מוכנים להתחיל. אישור זה יגרום לפתיחת המבדק/המשוב האישי בפועל.

המבדק מוגבל בזמן (המערכת תיידע מראש מהו פרק הזמן העומד לרשותם). השיחה תתנהל במבנה של שאלות ותשובות.

השאלות הן בשני תחומים:

- שאלות תוכן – שאלות הקשורות בנושא העבודה שהגישו התלמידים. מטרתן לוודא שהם הבינו והפנימו את הרעיונות המרכזיים ולמדו את הידע שעליו התבססה העבודה.
- שאלות משוב אישי – שאלות שמטרתן לאפשר לתלמידים לשתף בתחושותיהם ובחווייתיהם בנוגע לתהליך שעברו: מה למדו, באילו קשיים נתקלו, באילו אסטרטגיות השתמשו וכדומה.

באמצעות שיחה זו נבחנת לא רק איכות התוצר הסופי, אלא גם עומק ההבנה האישית של התלמידים ויכולתם להתבונן באופן ביקורתי ומשמעותי על תהליך הלמידה שעברו.

שימוש בבינה מלאכותית:

אפשר להשתמש בכלי בינה מלאכותית ככלי עזר במשימה, אך חשוב לעשות זאת בצורה מושכלת, ביקורתית ואחראית. שימוש נכון בבינה מלאכותית יכול להעצים את תהליך הלמידה ולסייע להם באיסוף מידע, בסיעור מוחות, בניסוח ראשוני ובארגון הרעיונות. עם זאת, האחריות על איכות העבודה היא של התלמידים בלבד!

כדי להבטיח שהמשימה תהיה איכותית, עצמאית, מקורית ותשקף את תהליך הלמידה של חברי הצוות, את הידע שרכשו ואת התובנות האוטנטיות שלהם, על חברי הצוות להקפיד על ההנחיות האלה:

1. הטקסט של המשימה צריך להיות מנוסח בלשונם, והרעיונות במשימה צריכים להיות כתובים בסדר הגיוני המשקף לכידות רעיונית. על חברי הצוות לזכור כי מטרת העבודה היא להציג ולהפגין את הידע, ההבנה והיכולת שלהם, ולא של כלי הבינה המלאכותית.
2. על חברי הצוות להשתמש באופן ביקורתי ואחראי בכלי בינה מלאכותית – עליהם לעבד את כל המידע שמתקבל מכלי בינה מלאכותית. על חברי הצוות לאמת תמיד את נכונות המידע באמצעות מקורות מהימנים, לבדוק את המהימנות והרלוונטיות של המקורות שהבינה המלאכותית מציעה, לשפר את הניסוחים ולהתאים אותם לסגנון לסגנונם האישי ולדרישות המשימה.
3. על חברי הצוות להקפיד להוסיף מראי מקום מלאים ומפורטים למקורות רלוונטיים ומהימנים במקומות המתאימים לכל אורך המשימה.

חשוב! תוכן שנוצר על ידי בינה מלאכותית לא יתקבל כמקור במשימה. תוכן זה יכול לשמש כלי עזר לאיתור מקורות מהימנים ורלוונטיים. רק המקורות המהימנים והרלוונטיים שחברי הצוות יאתרו יכולים לשמש מקורות לכתבת המשימה.

המיומנויות המרכזיות שהתלמידים ירכשו בעת ביצוע המשימה הן:

- אוריינות לשונית
- חשיבה ביקורתית
- חשיבה יצירתית
- אוריינות דיגיטלית

רעיונות לנושאים למשימה:

- חסידים ומתנגדים ב"תהילה"
- איפיון דמויות ב"תהילה"
- דמותו של המספר ב"תהילה"
- דמויות נשים באחת מהיצירות: "אנטיגונה", "בית בובות", "ביקור הגברת הזקנה"
- בין "צברים" לעולים-חדשים ב"ילדי הצל"
- יחיד וחברה ב"אויב העם"